Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (sjätte avdelningen)

den 27 februari 2014*

”Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Världsmarknaden för flytkristallskärmar (LCD) — Avtal och samordnade förfaranden vad gäller priser och produktionskapacitet — Territoriell behörighet — Intern försäljning — Försäljning av färdiga produkter i vilka infogats produkter som omfattas av kartellen — En enda, fortlöpande överträdelse — Böter — Avrundningsmetod — Obegränsad behörighet”

I mål T-91/11,

InnoLux Corp., tidigare Chimei InnoLux Corp., Zhunan (Taiwan), företrätt av J.-F. Bellis, avocat, och R. Burton, solicitor,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Van Nuffel, F. Ronkes Agerbeek och A. Biolan, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2010) 8761 slutlig av den 8 december 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.309 – LCD) och nedsättning av de böter som sökanden ålades enligt detta beslut,

meddelar

TRIBUNALEN (sjätte avdelningen),

sammansatt av ordföranden H. Kanninen samt domarna G. Berardis (referent) och C. Wetter,

justitiesekreterare: handläggaren N. Rosner,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 24 april 2013,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Bakgrund till tvisten

1. *Bolag som är i fråga i förevarande mål*

1 Chi Mei Optoelectronics Corp. (nedan kallat CMO) var det taiwanesiska bolag som kontrollerade en koncern av bolag som var etablerade över hela världen och var verksamma med tillverkning av flytkristallskärmar med aktiv matris (nedan kallade LCD).

2 Den 20 november 2009 ingick CMO ett avtal om koncentration med bolagen InnoLux Display Corp. och TPO Displays Corp. Enligt avtalet skulle TPO Displays och CMO upphöra att existera den 18 mars 2010. Den juridiska person som fanns kvar bytte firmanamn två gånger, först från InnoLux Display Corp.till Chimei InnoLux Corp., och slutligen till InnoLux Corp., som är sökande i detta mål.

2. *Administrativt förfarande*

3 [*Sekretesskydd*],[1] Samsung Electronics Co., Ltd (nedan kallat Samsung), ett bolag bildat enligt koreansk rätt, lämnade in en ansökan om immunitet mot böter till Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 45, 2002, s. 3) (nedan kallat 2002 års meddelande om förmånlig behandling).

4 Samsung angav vid det tillfället att en konkurrensbegränsande samverkan förelåg mellan flera företag, däribland sökanden, avseende vissa slags LCD.

5 Den 23 november 2006 beviljade kommissionen Samsung villkorad immunitet enligt punkt 15 i 2002 års meddelande om förmånlig behandling. Ett annat bolag som deltog i den konkurrensbegränsande samverkan, LG Display Co. Ltd, tidigare kallat LG Philips LCD Co. Ltd (nedan kallat LGD), ett bolag bildat enligt koreansk rätt, beviljades emellertid inte immunitet.

6 Kommissionen inledde det administrativa förfarandet den 27 maj 2009 och antog ett meddelande om invändningar enligt artikel 10 i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EUT L 123, s. 18). Meddelandet om invändningar riktades till sexton bolag, däribland CMO och två av detta helägda europeiska dotterbolag, Chi Mei Optoelectronics BV och Chi Mei Optoelectronics UK Ltd. Kommissionen erinrade i skälen 281–285 i meddelandet om invändningar härvid bland annat om, för det första, att enligt rättspraxis godtas inom Europeiska unionens konkurrensrätt att olika bolag som tillhör samma koncern utgör en ekonomisk enhet, och således ett företag i den mening som avses i artiklarna 101 FEUF och 102 FEUF, om de berörda bolagen inte självständigt bestämmer sitt agerande på marknaden (förstainstansrättens dom av den 30 september 2003 i mål T-203/01, Michelin mot kommissionen, REG 2003, s. II-4071, punkt 290). Kommissionen erinrade för det andra om att det enligt rättspraxis är tillräckligt att den visar att moderbolaget innehade samtliga aktier i dotterbolaget för att presumtionen att moderbolaget utövar ett avgörande inflytande på dotterbolagets agerande på marknaden ska gälla (förstainstansrättens dom av den 31 mars 2009 i mål T-405/06, ArcelorMittal Luxembourg m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. II-771, punkt 91). I skälen 327–329 i meddelandet om invändningar förklarade kommissionen varför CMO:s två ovannämnda dotterbolag enligt den rättspraxis som anförts skulle vara solidariskt ansvariga för CMO:s överträdelser.

1 — Konfidentiella uppgifter har utelämnats.

7 En CD-ROM-skiva med de delar av kommissionens akt som var tillgängliga bifogades meddelandet om invändningar. De som meddelandet om invändningar riktade sig till utnyttjade rätten att få tillgång till de delar av kommissionens akt som var tillgängliga endast i kommissionens lokaler.

8 De som meddelandet om invändningar riktade sig till meddelade skriftligen, inom den föreskrivna fristen, kommissionen om sin inställning till de framställda invändningarna.

9 Flera av dem som meddelandet om invändningar riktade sig till, bland annat sökanden, utnyttjade rätten att yttra sig under ett hörande den 22 och 23 september 2009.

10 Parterna uppmanades i en begäran om upplysningar av den 4 mars 2010 och i en skrivelse av den 6 april 2010 bland annat att lämna uppgifter om försäljningsvärdet som skulle beaktas vid beräkningen av böterna. Parterna uppmanades även att yttra sig i denna fråga.

11 CMO besvarade denna skrivelse den 23 april 2010.

3. *Det angripna beslutet*

12 Den 8 december 2010 antog kommissionen beslut K(2010) 8761 slutligt om ett förfarande enligt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.309 – LCD) (nedan kallat det angripna beslutet). En sammanfattning av detta beslut har publicerats i *Europeiska unionens officiella tidning* av den 7 oktober 2011(EUT C 295, s. 8).

13 Det angripna beslutet riktades till sex av de sexton bolag som meddelandet om invändningar hade riktat sig till, däribland sökanden. Sökandens dotterbolag, som detta meddelande hade riktat sig till, avsågs däremot inte längre.

14 I det angripna beslutet konstaterade kommissionen att en konkurrensbegränsande samverkan förelåg mellan sex stora internationella LCD-tillverkare, bland andra sökanden. Kommissionen konstaterade att denna samverkan avsåg följande två kategorier av produkter i storlekar på minst tolv tum: LCD för informationsteknik, till exempel för bärbara kompaktdatorer och monitorer för datorer (nedan kallade LCD-TI) och LCD för TV-apparater (nedan kallade LCD-TV) (nedan tillsammans kallade de LCD som omfattades av kartellen).

15 Enligt det angripna beslutet utgjorde den konkurrensbegränsande samverkan en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet. Överträdelsen pågick åtminstone mellan den 5 oktober 2001 och den 1 februari 2006 (nedan kallad överträdelseperioden). Under denna tid höll kartelldeltagarna flera multilaterala möten som de kallade ”kristallmöten” och som framför allt ägde rum på hotell i Taiwan. Mötena hade ett tydligt konkurrensbegränsande syfte, eftersom deltagarna hade tillfälle bland annat att fastställa minimipriser för de LCD som omfattades av kartellen, att diskutera prisprognoser för att undvika prissänkningar och att samordna prishöjningar och produktionsnivåer. Kartelldeltagarna träffades även bilateralt under överträdelseperioden och utbytte ofta upplysningar angående det som behandlades under ”kristallmötena”. De vidtog även åtgärder för att kontrollera att de beslut som fattades under mötena efterlevdes (skälen 70–74 i det angripna beslutet).

16 Sökanden hävdade att marknaden för LCD-TV var en annan än marknaden för LCD-TI och att en konkurrensbegränsande samverkan förelåg endast med avseende på LCD-TI. Kommissionen ansåg emellertid att det var fråga om en enda, fortlöpande överträdelse som omfattade alla dessa produkter (skälen 281 och 283–290 i det angripna beslutet).

17 För att fastställa de böter som ålades i det angripna beslutet använde kommissionen riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning (EG) nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer).

18 I enlighet med 2006 års riktlinjer fastställde kommissionen försäljningsvärdet för de LCD som omfattades av kartellen och som direkt eller indirekt berördes av överträdelsen. Kommissionen slog därför fast följande tre försäljningskategorier som kartelldeltagarna hade genomfört:

— ”Direkt EES-försäljning”, det vill säga försäljning av LCD som omfattades av kartellen till ett annat företag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

— ”Direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter”, det vill säga försäljning av LCD som omfattades av kartellen och som, inom den koncern som tillverkaren tillhör, infogats i färdiga produkter som sålts till ett annat företag inom EES.

— ”Indirekt försäljning”, det vill säga försäljning av LCD som omfattades av kartellen till ett annat företag beläget utanför EES, vilket därefter fogade in skärmarna i färdiga produkter som såldes inom EES (skäl 380 i det angripna beslutet).

19 Kommissionen ansåg emellertid att den kunde begränsa sig till att beakta de två första kategorierna i punkt 18 ovan. De ålagda böterna skulle kunna bli tillräckligt avskräckande även om den tredje kategorin inte togs med (skäl 381 i det angripna beslutet).

20 Kommissionen utgick inte från värdet på ett företags försäljning under det sista kompletta räkenskapsåret då detta deltog i överträdelsen, vilket föreskrivs vara regel i punkt 13 i 2006 års riktlinjer. Den ansåg i stället att det – med beaktande av bland annat att de flesta inblandade företagen hade ökat sin försäljning kraftigt under de år som avsågs i det angripna beslutet – var lämpligt att i förevarande fall utgå från det genomsnittliga årliga försäljningsvärdet under hela överträdelsen.

21 Kommissionen godtog inte sökandens invändningar att det relevanta försäljningsvärdet borde ha beräknats utan beaktande av sökandens ”direkta EES-försäljning genom bearbetade produkter” och ”direkta EES-försäljning” till andra företag som meddelandet om invändningar riktade sig till. Dessutom borde de LCD inte beaktas som inte hade sänts till europeiska företag och som inte hade fakturerats. Det var slutligen nödvändigt att skilja mellan försäljning av LCD-TI och försäljning av LCD-TV. Med avseende på sökanden fastställdes det relevanta försäljningsvärdet under överträdelseperioden till totalt 1 555 111 603 euro. Årsgenomsnittet erhölls genom att det beloppet dividerades med den konkurrensbegränsande samverkans varaktighet på 4,33 år och uppgick således till 359 148 176 euro (skälen 388, 394 och 398–401 samt tabell 4 i det angripna beslutet).

22 Kommissionen anmärkte för det andra att med beaktande av överträdelsens allvar skulle den andel av försäljningsvärdet som ankom på de aktuella produkterna och som skulle beaktas vid beräkningen av böternas grundbelopp fastställas till 16 procent. Detta skulle gälla med avseende på samtliga kartelldeltagare (skäl 416 i det angripna beslutet).

23 För det tredje tillämpade kommissionen beträffande sökanden en multiplikationsfaktor på 4,25 avseende överträdelsens varaktighet. Sökanden hade nämligen deltagit i överträdelsen under hela den tid som beaktades i det angripna beslutet, det vill säga fyra år och tre månader (skälen 417 och 418 samt tabell 5 i det angripna beslutet).

24 I enlighet med punkt 25 i 2006 års riktlinjer ansåg kommissionen för det fjärde att det med hänsyn till omständigheterna i ärendet var motiverat att höja grundbeloppet för böterna med 16 procent av det genomsnittliga relevanta försäljningsvärdet i avsikt att säkerställa att böterna skulle ha en avskräckande verkan (nedan kallad importtull). Detta skulle gälla med avseende på samtliga kartelldeltagare (skälen 419 och 424 i det angripna beslutet).

25 Kommissionen beaktade, för det första, inte några försvårande eller förmildrande omständigheter enligt 2006 års riktlinjer med avseende på någon av kartelldeltagarna. Den avslog bland annat sökandens argument om omständigheter som påstods visa att sökanden hade haft en passiv roll i samverkan, hade deltagit på grund av vårdslöshet och slutligen hade samarbetat med kommissionen utöver tillämpningsområdet för 2002 års meddelande om förmånlig behandling, trots att kommissionen inte hade begärt så exakta upplysningar av sökanden som av andra kartelldeltagare (skälen 426, 430, 433, 434, 438, 439 och 442–444 i det angripna beslutet).

26 I enlighet med 2002 års meddelande om förmånlig behandling bekräftade kommissionen för det sjätte att Samsung hade beviljats fullständig immunitet. Kommissionen ansåg vidare att sökandens samarbete inte medförde att böterna skulle sättas ned för detta bolag (skälen 455–458 och 472 i det angripna beslutet).

27 Av dessa skäl förpliktade kommissionen, i artikel 2 i det angripna beslutet, sökanden att erlägga böter med 300 000 000 euro.

Förfarandet och parternas yrkanden

28 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 21 februari 2011.

29 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (sjätte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och att, inom ramen för de åtgärder för processledning som anges i artikel 64 i rättegångsreglerna, ställa vissa skriftliga frågor till parterna. Dessa besvarade frågorna inom angiven tid.

30 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens muntliga frågor vid förhandlingen den 24 april 2013.

31 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

— ogiltigförklara det angripna beslutet i den del det berör sökanden,

— nedsätta det bötesbelopp som sökanden ålades att betala i det angripna beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

32 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

33 Sökanden har till stöd för sin talan åberopat tre grunder.

— Den första grunden avser att kommissionen tillämpade ett i rättsligt avseende felaktigt begrepp – nämligen begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter – när den fastställde det relevanta försäljningsvärdet för bötesberäkningen.

— Den andra grunden avser att kommissionen åsidosatte artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet när den slog fast att överträdelsen även omfattade LCD-TV.

— Den tredje grunden avser att det relevanta försäljningsvärde som kommissionen beaktade i fråga om sökanden, felaktigt inbegrep annan försäljning än försäljning av de LCD som omfattades av kartellen.

1. *Den första grunden: Huruvida kommissionen tillämpade ett i rättsligt avseende felaktigt begrepp – nämligen begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter – när den fastställde det relevanta försäljningsvärdet för bötesberäkningen*

34 Sökandens första grund består i huvudsak av två delar. Den första delgrunden avser att begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter står i strid med att någon överträdelse inte konstaterats med avseende på färdiga produkter i vilka infogats LCD som omfattades av kartellen. Den andra delgrunden avser de inkonsekvenser som påstås vara förenade med detta begrepp.

Den första delgrunden: Huruvida begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter står i strid med att någon överträdelse inte konstaterats med avseende på färdiga produkter i vilka infogats LCD som omfattades av kartellen

35 Sökanden har hävdat att begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter är oförenligt med punkt 13 i 2006 års riktlinjer. Kommissionen beaktade nämligen försäljningen av färdiga produkter med avseende på vilka någon överträdelse inte hade konstaterats i det angripna beslutet. Dessa produkter har därför inte något direkt eller ens indirekt samband med den överträdelse som slogs fast i detta beslut. Vidare har sökanden betonat att priserna på de LCD som omfattades av kartellen inte utgjorde referenspriser för färdiga produkter i vilka dessa LCD infogats.

36 Punkt 13 i 2006 års riktlinjer har följande lydelse: ”Kommissionen fastställer grundbeloppet genom att utgå från försäljningsvärdet från de varor eller tjänster som har ett direkt eller indirekt samband med överträdelsen och som företaget sålt i det berörda geografiska området inom EES”.

37 Det framgår inte av denna bestämmelse att endast det försäljningsvärde som är ett resultat av de transaktioner som faktiskt har påverkats av de konkurrensbegränsande förfarandena kan beaktas vid beräkningen av det relevanta försäljningsvärdet (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 16 juni 2011 i mål T-211/08, Putters International mot kommissionen, REU 2011, s. II-3729, punkt 58).

38 Formuleringen i punkt 13 i 2006 års riktlinjer syftar på försäljning på den relevanta marknad som berörts av överträdelsen. Denna punkt syftar således inte endast på de fall då kommissionen har tillgång till skriftliga bevis för överträdelsen (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Putters International mot kommissionen, punkt 59).

39 Denna tolkning stöds av syftet med unionens konkurrensregler. Den tolkning som sökanden har förordat skulle nämligen innebära att kommissionen, för att bestämma grundbeloppet för böter som ska åläggas i kartellärenden, vore tvungen att i varje enskilt fall fastställa vilka enskilda transaktioner som berörts av den konkurrensbegränsande samverkan. Unionsdomstolarna har aldrig ställt något sådant krav, och ingenting tyder på att kommissionen hade för avsikt att ålägga sig själv en sådan skyldighet i 2006 års riktlinjer (domen i det ovannämnda målet Putters International mot kommissionen, punkt 60).

40 Vidare framgår det av fast rättspraxis att den del av bolagets omsättning som härrör från de varor som är föremål för överträdelsen ger en god anvisning om en överträdelses omfattning på den relevanta marknaden. I synnerhet utgör omsättningen av de produkter som omfattas av ett konkurrensbegränsande förfarande en objektiv omständighet som gör det möjligt att uppskatta hur skadligt detta förfarande är för den normala konkurrensen (domen i det ovannämnda målet Putters International mot kommissionen, punkt 61, se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80-103/80, Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 1825, punkt 121; svensk specialutgåva, volym 7, s. 133, och förstainstansrättens dom av den 11 mars 1999 i mål T-151/94, British Steel mot kommissionen, REG 1999, s. II-629, punkt 643).

41 Tribunalen erinrar om att kommissionen definierade de ovan i punkt 18 beskrivna försäljningskategorierna i skäl 380 i det angripna beslutet.

42 Det är ostridigt att ”direkt EES-försäljning”, mot bakgrund av relevant rättspraxis, uppfyller kraven i punkt 13 i 2006 års riktlinjer.

43 Sökanden har i den första grundens första del gjort gällande att ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter” inte står i ett direkt eller indirekt förhållande till överträdelsen, eftersom denna försäljning avser försäljning av färdiga produkter i vilka LCD infogats som omfattades av kartellen och inte försäljning av LCD som omfattades av kartellen.

44 I fotnoten till punkt 13 i 2006 års riktlinjer anges att det kan konstateras att försäljning som har ett indirekt samband med en överträdelse föreligger när priset för en produkt som är föremål för horisontella arrangemang tjänar som grund för priset på andra produkter av antingen lägre eller högre kvalitet. I fotnoten anges emellertid att detta fall anges som ett exempel. Den av sökanden åberopade omständigheten, nämligen att de färdiga produkter i vilka infogats LCD inte är av lägre eller högre kvalitet, saknar därför relevans.

45 Beträffande sökandens påstående att kommissionen i det angripna beslutet inte slog fast någon överträdelse med avseende på färdiga produkter i vilka infogats LCD som omfattades av kartellen, anmärker tribunalen följande. Kommissionen beaktade inte det fulla försäljningsvärdet av dessa färdiga produkter, utan endast den del av detta värde som kunde motsvara värdet på de LCD som omfattades av kartellen och som infogats i färdiga produkter, under förutsättning att sökanden sålde dessa till utomstående företag inom EES. Det är uppenbart att kommissionen inte kunde beakta det fulla försäljningsvärdet utan att först konstatera att en överträdelse förelåg med avseende på de färdiga produkterna. Det kan emellertid inte anses vara nödvändigt att konstatera detta för att den del av detta värde som utgjordes av värdet på de LCD som omfattades av kartellen och som infogats i färdiga produkter skulle kunna beaktas.

46 Om kommissionen inte hade tillgripit begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter, hade den vid bötesberäkningen inte kunnat beakta en avsevärd del av den försäljning av de LCD som omfattades av kartellen och som genomfördes av kartelldeltagare som tillhörde vertikalt integrerade företag, trots att denna försäljning skadade konkurrensen inom EES.

47 I enlighet med den rättspraxis som tribunalen erinrat om ovan i punkterna 37–40, borde kommissionen därför beakta överträdelsens omfattning på den relevanta marknaden. Kommissionen kunde i detta syfte använda sökandens omsättning avseende de LCD som omfattades av kartellen som en objektiv omständighet som gjorde det möjligt att korrekt uppskatta hur skadligt sökandens deltagande i samverkan var för den normala konkurrensen, under förutsättning att denna omsättning var resultatet av försäljning som hade samband med EES. Ett sådant samband föreligger emellertid när sökanden överför LCD som omfattas av kartellen till dotterbolag som, oavsett var de är etablerade, infogar dessa LCD i färdiga produkter som säljs till utomstående inom EES.

48 Kommissionen valde att beakta direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter, vilket var så mycket mer motiverat i förevarande mål eftersom det framgår av bevisningen i det angripna beslutet (se bland annat skäl 394) (som inte bestritts av sökanden) att LCD som omfattades av kartellen såldes internt till företag som deltog i kartellen till priser som påverkats av denna.

49 Såsom framgår av bland annat skälen 92 och 93 i det angripna beslutet, kände kartelldeltagarna till att priserna på de LCD som omfattades av kartellen påverkade priserna på de färdiga produkter i vilka de infogats.

50 Beträffande sökandens argument att förstainstansrättens dom av den 10 september 2008 i mål T-348/05, JSC Kirovo-Chepetsky Khimichesky Kombinat mot rådet (ej publicerad i rättsfallssamlingen), punkt 62, utgör hinder för att försäljning av färdiga produkter i vilka en beståndsdel infogats, likställs med försäljning av dessa beståndsdelar i sig, finner tribunalen följande. Det sammanhang i vilket kommissionen beaktade de LCD som omfattades av kartellen och som infogats i färdiga produkter, och kommissionens syfte därmed, kan inte likställas med sammanhanget och syftet i det ovannämnda målet.

51 I det ovannämnda målet JSC Kirovo-Chepetsky Khimichesky Kombinat mot rådet (punkterna 54, 55, 57 och 58) hade Europeiska unionens råd vidtagit antidumpningsåtgärder avseende vissa produkter, bland annat ammoniumnitrat, på grundval av en antidumpningsundersökning avseende dessa produkter. Utan att inleda en ny undersökning utvidgade rådet därefter tillämpningsområdet för dessa åtgärder till andra produkter, eftersom dessa produkter liknade dem som avsågs med den ovannämnda undersökningen, bland annat i fråga om halten av ammoniumnitrat.

52 Förstainstansrätten slog fast att denna utvidgning var rättsstridig och angav följande:

> ”62. … En beståndsdel i en färdig produkt kan givetvis vara föremål för antidumpningsåtgärder men den ska i så fall anses utgöra en produkt som i sig [är föremål för dumpning]. När denna beståndsdel inte avses i sig, utan som en del av en annan produkt är det denna andra produkt, med alla sina beståndsdelar, som är den berörda produkten och antidumpningsundersökningen ska då avse denna produkt oberoende av den ovannämnda beståndsdelen. Antidumpningsåtgärder kan vidtas endast mot produkter som har varit föremål för en antidumpningsundersökning, när det har konstaterats att de berörda produkterna exporteras till unionen till ett pris som är lägre än priset för en ’liknande produkt’ i den mening som avses i artikel 1 i rådets förordning [(EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen (EGT L 56, 1996, s. 1)]. När det är utrett att de nya slagen av produkter som avses i den angripna förordningen skiljer sig från den berörda produkten i den mening som avses i de ursprungliga förordningarna är det omöjligt att påföra antidumpningstull utan att först göra en undersökning för att utreda om även dessa produkter är föremål för dumpning på gemenskapsmarknaden.”

53 I förevarande mål har inte något motsvarande ägt rum. I förevarande fall använde nämligen kommissionen inte sin undersökning om de LCD som omfattades av kartellen för att slå fast en överträdelse avseende färdiga produkter i vilka dessa LCD infogats. Kommissionen likställde inte de LCD som omfattades av kartellen med de färdiga produkter som dessa utgjorde en beståndsdel av. Den konstaterade endast, med avseende på bötesberäkningen, att i fråga om vertikalt integrerade företag såsom sökanden sammanföll försäljningsplatsen med den plats där den beståndsdel som var föremål för kartellen såldes till en utomstående, som således inte tillhörde det företag som hade tillverkat denna beståndsdel.

54 Av vad anförts följer att talan inte kan vinna bifall på den första delgrunden.

Den andra delgrunden: Inkonsekvenser som påstås vara förenade med begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter

55 Den första grundens andra del innehåller två invändningar mot begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter. Detta begrepp medförde att kommissionen dels gick utöver gränserna för sin territoriella behörighet, dels gav sökanden en ogynnsam och diskriminerande behandling i förhållande till andra kartelldeltagare.

Kommissionens territoriella behörighet

56 Sökanden har hävdat att kommissionen – genom att beakta direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter – artificiellt flyttade den plats där denna försäljning verkligen ägde rum. Kommissionen åsidosatte därmed gränserna för sin territoriella behörighet.

57 Tribunalen erinrar först och främst om de principer som ställs upp i rättspraxis beträffande kommissionens territoriella behörighet för att slå fast en överträdelse av konkurrensrätten.

58 Domstolen har härvid medgett att när företag som är etablerade utanför EES, men tillverkar varor som säljs till utomstående inom EES, samordnar de priser som de tillämpar gentemot kunder som är etablerade inom EES och genomför denna samordning genom att sälja till i realiteten samordnade priser, deltar de i ett samordnat förfarande som har till syfte och resultat att begränsa konkurrensen på den inre marknaden i den mening som avses i artikel 101 FEUF. Kommissionen har territoriell behörighet att vidta åtgärder mot detta förfarande (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 27 september 1988 i de förenade målen 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 och 125/85-129/85, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen, nedan kallad domen i målet pappersmassa I, REG 1988, s 5193; svensk specialutgåva, volym 9, s. 651, punkterna 13 och 14).

59 I rättspraxis har det även slagits fast att en överträdelse av artikel 101 FEUF består av två led, nämligen upprättandet av en konkurrensbegränsande samverkan och genomförandet av den. Om tillämpligheten av förbuden i konkurrensrätten skulle göras beroende av platsen för denna samverkans upprättande, skulle företagen uppenbarligen få tillgång till ett enkelt sätt att undandra sig dessa förbud. Det avgörande kriteriet är följaktligen den plats där samverkan genomförs. För att avgöra huruvida denna plats är belägen inom EES har det föga betydelse huruvida kartelldeltagarna har utnyttjat dotterbolag, ombud, underagenter eller filialer som är etablerade inom EES för att upprätta kontakter mellan dessa och köpare som är etablerade inom EES (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet pappersmassa I, punkterna 16 och 17).

60 Om villkoret avseende genomförande är uppfyllt, omfattas kommissionens behörighet att tillämpa unionens konkurrensregler på sådana ageranden av territorialitetsprincipen, vilken är allmänt erkänd inom folkrätten (domen i det ovannämnda målet pappersmassa I, punkt 18).

61 Den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet pappersmassa I tillämpades även i förstainstansrättens dom av den 25 mars 1999 i mål T-102/96, Gencor mot kommissionen (REG 1999, s. II-753). Detta mål avsåg ett beslut om en koncentration i den mening som avses i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (EGT L 257, 1990, s. 13), vilken ersatts av rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EUT L 24, s. 1).

62 I denna dom angav förstainstansrätten visserligen att om det kan förutses att en koncentration som planeras kommer att få en omedelbar och väsentlig verkan inom unionen, är det förenligt med folkrätten att tillämpa unionsrättsliga bestämmelser om kontroll av koncentrationer (domen i det ovannämnda målet Gencor mot kommissionen, punkt 90).

63 I punkt 87 i det ovannämnda målet Gencor mot kommissionen betonade förstainstansrätten emellertid i huvudsak att kriteriet om genomförandet av en samverkan som en anknytning till unionens territorium är uppfyllt redan när den produkt som omfattas av kartellen säljs inom unionen, oberoende av var försörjningskällorna och produktionsanläggningarna är lokaliserade. I det ovannämnda målet godtog förstainstansrätten således inte sökandens argument att den koncentration som det var fråga om i det målet varken hade kommit till stånd eller genomförts inom unionen, utan i Sydafrika, och att de villkor för territoriell behörighet som slogs fast i det ovannämnda målet pappersmassa I därför inte var uppfyllda (domen i det ovannämnda målet Gencor mot kommissionen, punkterna 56, 61 och 87).

64 Härav följer att förstainstansrättens resonemang i domen i det ovannämnda målet Gencor mot kommissionen inte påverkar den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet pappersmassa I.

65 Det är därför i förevarande mål tillräckligt att koncentrera sig på frågan huruvida kommissionen kunde tillämpa kategorin direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter, utan att åsidosätta de principer som anges i domen i det ovannämnda målet pappersmassa I.

66 Tribunalen anmärker härvid för det första att när en världsomspännande kartell har ett konkurrensbegränsande syfte, genomförs den på den inre marknaden i den mening som avses i domen i det ovannämnda målet pappersmassa I redan när de produkter som omfattas av kartellen säljs på denna marknad.

67 Den omständigheten att en konkurrensbegränsande samverkan genomförs innebär inte med nödvändighet att den medför verkliga effekter (förstainstansrättens dom av den 12 september 2007 i mål T-30/05, Prym och Prym Consumer mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 110, se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 september 2009 i de förenade målen C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P och C-137/07 P, Erste Group Bank m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. I-8681, punkterna 116 och 117). I realiteten är frågan om den konkurrensbegränsande samverkan har konkreta effekter på deltagarnas priser relevant endast i samband med att den konkurrensbegränsande samverkans allvar fastställs för att beräkna böterna, förutsatt att kommissionen beslutar att grunda sin bedömning på detta kriterium (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 4 juni 2009 i mål C-8/08, T-Mobile Netherlands m.fl., REG 2009. s. I-4529, punkt 31) bland de kriterier som den kan beakta i detta sammanhang. Detta var emellertid inte fallet i förevarande mål (se skäl 416 i det angripna beslutet).

68 Det har på samma sätt föga betydelse att kartelldeltagarna inte alltid åtagit sig att iaktta beslut i fråga om priser. Även om det är fråga om ett riktpris påverkar den omständigheten att ett pris fastställs konkurrensen, eftersom detta gör det möjligt för samtliga kartelldeltagare att med rimlig säkerhet förutse vilken prispolitik som konkurrenterna kommer att följa. Mer generellt innebär sådana karteller ett direkt ingrepp i de parametrar som är väsentliga för konkurrensen på den relevanta marknaden. Genom att de uttrycker en gemensam vilja att tillämpa en viss prisnivå för sina produkter fastställer tillverkarna inte längre själva sin marknadspolitik, vilket strider mot det synsätt som konkurrensreglerna i fördraget bygger på (se förstainstansrättens dom av den 9 juli 2003 i mål T-224/00, Archer Daniels Midland och Archer Daniels Midland Ingredients mot kommissionen, REG 2003, s. II-2597, punkt 120 och där angiven rättspraxis).

69 Tribunalen konstaterar för det andra att genomförande i den mening som avses i domen i det ovannämnda målet pappersmassa I grundar sig i huvudsak på det konkurrensrättsliga begreppet företag, såsom detta framgår av den rättspraxis som anges ovan i punkt 6 (se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 12 juli 1984 i mål 170/83, Hydrotherm Gerätebau, REG 1984, s. 2999, punkt 11, och av den 29 mars 2011 i de förenade målen C-201/09 P och C-216/09 P,

ArcelorMittal Luxembourg mot kommissionen och kommissionen mot ArcelorMittal Luxembourg m.fl., REU 2011, s. I-2239, punkt 95). Detta begrepp måste anses spela en avgörande roll när gränserna för kommissionens territoriella behörighet att tillämpa konkurrensrätten fastställs.

70 Om det företag som sökanden tillhör har deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan utanför EES, måste kommissionen kunna vidta åtgärder med anledning av de återverkningar som företagets agerande har haft på konkurrensen på den inre marknaden och ålägga detta bolag böter i förhållande till hur skadlig denna samverkan varit för konkurrensen på denna marknad. Eftersom de LCD som omfattades av kartellen och som sökanden hade tillverkat infogades i färdiga produkter av bolag som tillhörde samma företag som sökanden och detta företag sålde dessa färdiga produkter inom EES, ska den konkurrensbegränsande samverkan anses ha påverkat transaktionerna fram till dess att denna försäljning ägde rum.

71 Det är i detta sammanhang inte avgörande huruvida den interna försäljningen inom detta företag skett till priser som höjts på grund av den konkurrensbegränsande samverkan. Om priserna höjts återspeglas kartellens skadlighet nämligen i prishöjningarna. Om priserna inte höjts ligger skadligheten i en konkurrensfördel för det företag som deltagit i kartellen jämfört med andra företag som tillverkar färdiga produkter som innehåller LCD som omfattas av kartellen, men som köpt dessa LCD till ett pris som inte följer av de normala marknadsvillkoren. Det framgår härvid av rättspraxis att vertikalt integrerade företag med nödvändighet skulle gynnas utan skälig anledning därtill om värdet på de interna leveranserna till ett företag inte beaktades. Vinsten till följd av samverkan skulle i en sådan situation inte kunna beaktas och det aktuella företaget skulle då undgå en sanktion som var proportionerlig i förhållande till företagets storlek på den produktmarknad som var föremål för överträdelsen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-304/94, Europa Carton mot kommissionen, REG 1998, s. II-869, punkterna 127 och 128).

72 Sökanden har inte ifrågasatt denna rättspraxis, men har anmärkt att kommissionen hade kunnat nå målet att inte gynna de vertikalt integrerade företagen genom att tillämpa denna rättspraxis på förevarande mål. I motsats till vad kommissionen gjorde gällande i det angripna beslutet, hade det därför inte varit nödvändigt att tillämpa begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter. Enligt sökanden kunde kommissionen inte lägga domen i det ovannämnda målet Europa Carton mot kommissionen till grund för att beakta värdet på de LCD som omfattades av kartellen och som utanför EES hade infogats i färdiga produkter som såldes inom EES. Försäljning av en färdig produkt kan inte likställas med försäljning av en LCD som omfattades av kartellen. Intern försäljning inom ett vertikalt integrerat företag bör däremot likställas med försäljning till utomstående och bör beaktas så, om försäljningen skett inom EES.

73 Tribunalen konstaterar, i likhet med vad kommissionen har anmärkt, att det i den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet Europa Carton mot kommissionen inte finns någonting som kan tolkas så, att kommissionen inte har territoriell behörighet när produkter, som omfattas av en konkurrensbegränsande samverkan, först ingår i en transaktion mellan två företag – som är etablerade utanför EES och tillhör det företag som har deltagit i samverkan – och därefter når den inre marknaden.

74 Kartelldeltagarna som, i likhet med sökanden, var vertikalt integrerade företag, fogade utanför EES in LCD som omfattades av kartellen i färdiga produkter som såldes inom EES. Det var därför inte lämpligt att utan vidare tillämpa den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet Europa Carton mot kommissionen på det fall som kommissionen ställdes inför. Kommissionen hade därför rätt att anpassa vad som angavs i denna dom till omständigheterna i ärendet, för att i enlighet med ovannämnda rättspraxis inte gynna vertikalt integrerade företag som deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan.

75 På grundval av vad ovan anförts finner tribunalen att kommissionen inte gjorde en rättsstridig utvidgning av sin territoriella behörighet genom beaktande av direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter, i syfte att vidta åtgärder mot överträdelser av fördragets konkurrensregler.

Huruvida begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter medfört diskriminering

76 Sökanden har hävdat att begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter medförde att sökanden behandlades ogynnsamt och diskriminerande i förhållande till andra kartelldeltagare, vilket visar att detta begrepp är rättsstridigt.

– Inledande synpunkter

77 Principen om likabehandling utgör en allmän unionsrättslig princip som har bekräftats i artiklarna 20 och 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

78 Det följer av fast rättspraxis att principen om likabehandling innebär att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se domstolens dom av den 14 september 2010 i mål C-550/07 P, Akzo Nobel Chemicals och Akcros Chemicals mot kommissionen m.fl., REU 2010, s. I-8301, punkt 55 och där angiven rättspraxis).

79 I fråga om fastställelse av bötesbeloppet utgör denna princip hinder för att kommissionen, genom att tillämpa olika beräkningsmetoder, diskriminerar mellan de företag som deltagit i ett avtal eller i ett samordnat förfarande som strider mot artikel 101.1 FEUF (se domstolens dom av den 19 juli 2012 i de förenade målen C-628/10 P och C-14/11 P, Alliance One International och Standard Commercial Tobacco mot kommissionen och kommissionen mot Alliance One International m.fl., punkt 58 och där angiven rättspraxis).

80 I förevarande mål beräknade kommissionen de böter som skulle åläggas var och en av kartelldeltagarna på grundval av de tre försäljningskategorier som anges ovan i punkt 18. Det förhållandet att ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter” endast var tillämplig på vissa deltagare utgör inte någon diskriminering, eftersom kommissionen på grundval av samma objektiva kriterier bedömde huruvida denna kategori var tillämplig med avseende på var och en av deltagarna. Att ”indirekt försäljning” inte beaktades kan ha gynnat vissa deltagare mer än sökanden, men det utgör på motsvarande sätt inte heller diskriminering i sig (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda förenade målen Alliance One International och Standard Commercial Tobacco mot kommissionen och kommissionen mot Alliance One International m.fl., punkterna 135 och 138, samt generaladvokaten Kokotts förslag till avgörande i samma mål, punkt 87).

– Huruvida sökanden diskriminerats i förhållande till Samsung

81 Sökanden har hävdat att kommissionen behandlade sökanden mindre gynnsamt än Samsung, trots att de båda företagen befann sig i jämförbara situationer. Sökanden har angett att Samsungs leveranser av LCD som omfattades av kartellen till sina dotterbolag inom EES, vilka infogade dessa i färdiga produkter, beaktades som ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter” endast när de färdiga produkterna såldes inom EES. De LCD som omfattades av kartellen och som sökanden sålde till samma europeiska dotterbolag till Samsung beaktades däremot som ”direkt EES-försäljning”, även när dessa dotterbolag sålde de färdiga produkterna utanför EES. Mot bakgrund av dessa omständigheter har sökanden betonat att när sökanden sålde LCD som omfattades av kartellen till Samsung, lämnade dessa inte kretsen av kartelldeltagare och släpptes därför inte ut på marknaden.

82 Tribunalen gör följande bedömning. Kommissionen tillämpade samma kriterier på Samsung och sökanden. Sökandens eller Samsungs försäljning av LCD som omfattades av kartellen till utomstående etablerade inom EES inbegreps nämligen i ”direkt EES-försäljning”. När sökanden eller Samsung å andra sidan först överförde LCD som omfattades av kartellen till andra bolag som tillhörde samma företag, vilka infogade dessa LCD i färdiga produkter som såldes till oberoende utomstående, beaktades detta som ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter”, om försäljningen till utomstående ägde rum inom EES.

83 Kommissionen hade rätt att hänföra till sökandens försäljning till Samsungs europeiska dotterbolag som ”direkt EES-försäljning”, eftersom ifrågavarande LCD som omfattades av kartellen såldes till kunder som var etablerade inom EES, vilket med nödvändighet innebar en snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden. Hur skadligt detta varit måste i enlighet med rättspraxis (se ovan punkt 37) uppskattas på grundval av sökandens omsättning av bland annat denna försäljning.

84 Sökandens argument att kommissionen inte borde ha beaktat försäljning som inte innebar att produkter lämnade kretsen av kartelldeltagare kan inte godtas. När en produkt som är föremål för en kartell säljs på den inre marknaden snedvrids nämligen konkurrensen på denna och kommissionen måste beakta detta vid beräkningen av de böter som den ålägger det företag som har gynnats av försäljningen. Det ska understrykas att artikel 101 FEUF, i likhet med övriga konkurrensregler i fördragen, inte enbart är avsedd att skydda konkurrenternas eller konsumenternas intressen, utan även att skydda marknadens struktur och därmed konkurrensen som sådan (domstolens dom i det ovannämnda målet T-Mobile Netherlands m.fl., punkt 38, och av den 6 oktober 2009 i de förenade målen C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P och C-519/06, GlaxoSmithKline Services m.fl. mot kommissionen m.fl., REG 2009, s. I-9291, punkt 63). I förevarande mål återfinns ursprunget till snedvridningen av konkurrensen på den inre marknaden i försäljningen mellan sökanden och Samsung.

85 Det är visserligen riktigt att vissa av de LCD som omfattades av kartellen och som Samsungs europeiska dotterbolag köpte av sökanden kan ha infogats i färdiga produkter som sålts utanför EES. Detta påverkar emellertid inte det förhållandet att en försäljning mellan två olika företag ägde rum inom EES när Samsungs europeiska dotterbolag köpte sökandens LCD. Kommissionen kunde därför anse att det var fråga om försäljning som påverkade konkurrensen på den inre marknaden.

86 Med avseende på att kommissionen i fråga om Samsung endast beaktade försäljning av LCD som omfattades av kartellen och som Samsungs europeiska dotterbolag fogat in i färdiga produkter som sålts inom EES, finner tribunalen att den första försäljningen av LCD som omfattades av kartellen till ett utomstående företag skedde när den färdiga produkten såldes. För att beakta endast sådan försäljning som hade samband med EES hade kommissionen rätt, och var till och med skyldig, att beakta endast de LCD som omfattades av kartellen och som hade fogats in i färdiga produkter som sålts inom EES.

87 Beträffande sökandens argument att det strider mot den rättspraxis som följer av domstolens dom av den 6 mars 1974 i de förenade målen 6/73 och 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents mot kommissionen (REG 1973, s. 223; svensk specialutgåva, volym 2, s. 229, punkt 33) att göra en åtskillnad på grundval av den färdiga produktens avsedda ändamål, anmärker tribunalen att den fråga som uppkom i det målet var en annan än den fråga som uppkommit i förevarande mål. Det var nämligen fråga om huruvida förbudet mot missbruk av dominerande ställning enligt artikel 102 FEUF var tillämpligt när ett företag, som har en dominerande ställning och är etablerat på den inre marknaden, genom missbruk av denna ställning slår ut en konkurrent som också är etablerad på den inre marknaden. Det var endast i detta avseende som domstolen ansåg att det inte har någon betydelse om detta uppträdande rör konkurrentens exportverksamhet eller dess verksamhet på den inre marknaden. Domstolen betonade att det var utslagningen av en konkurrent som kunde få återverkningar på konkurrensstrukturen inom den inre marknaden (domen i de ovannämnda förenade målen Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents mot kommissionen, punkt 33). I

förevarande mål hade kommissionen däremot rätt att fastställa att kategorin ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter” endast avsåg försäljning av LCD som omfattades av kartellen och som fanns i färdiga produkter som sålts inom EES. Om denna första försäljning till utomstående av produkter som omfattades av kartellen inte hade ägt rum inom EES, skulle sambandet mellan den inre marknaden och överträdelsen nämligen ha varit för svagt.

88 Det kan visserligen inte uteslutas att LCD som infogas i andra färdiga produkter, som säljs av Samsung till utomstående som är etablerade utanför EES, senare kan komma in på marknaden inom EES och innebära en snedvridning av konkurrensen. Tribunalen erinrar emellertid om att kommissionen enligt fast rättspraxis har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller val av bötesberäkningsmetod. Denna metod, som beskrivs i 2006 års riktlinjer, präglas av flexibilitet, vilket gör det möjligt för kommissionen att utöva sitt utrymme för skönsmässig bedömning i enlighet med bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EGT L 1, 2003, s. 1) (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 3 september 2009 i de förenade målen C-322/07 P, C-327/07 P och C-338/07 P, Papierfabrik August Koehler m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. I-7191, punkt 112, och av den 14 oktober 2010 i mål C-280/08 P, Deutsche Telekom mot kommissionen, REU 2010, s. I-9555, punkt 271). Kommissionen är dessutom inte skyldig att fastställa och vidta sanktionsåtgärder mot samtliga konkurrensbegränsande beteenden (förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i de förenade målen T-71/03, T-74/03, T-87/03 och T-91/03, Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 369). Eftersom kommissionen tillämpade begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter med avseende på samtliga vertikalt integrerade företag, vilket innebär att försäljning av LCD som omfattades av kartellen och som infogats i färdiga produkter som sålts utanför EES undantogs oavsett var de färdiga produkterna tillverkats, har, någon omotiverad skillnad i behandlingen inte skett.

– Huruvida sökanden diskriminerats i förhållande till två andra bolag som det angripna beslutet riktade sig till

89 Sökanden har påstått sig ha blivit diskriminerad i förhållande till två andra kartelldeltagare, LGD och AU Optronics Corp. (nedan kallat AUO), ett bolag bildat enligt taiwanesisk rätt. Dessa tillhörde koncerner som var vertikalt integrerade i en utsträckning som var jämförbar med vad som gällde för sökanden. Enligt sökanden beaktades dessa företags försäljning till närstående företag av LCD som omfattades av kartellen endast när köparen befann sig inom EES, eftersom kommissionen endast tillämpade begreppet direkt EES-försäljning på dessa deltagare. På grund av att begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter tillämpades, beaktades sökandens interna försäljning även när den riktades till dotterbolag utanför EES, under förutsättning att de färdiga produkterna, som dessa dotterbolag tillverkat med LCD som omfattades av kartellen, såldes inom EES. Att den åtskillnad som kommissionen gjorde var diskriminerande är så mycket tydligare, eftersom den, såsom framgår av skälen 394 och 396 i det angripna beslutet, i huvudsak tillämpade samma bevisning för att fastställa vilken inverkan den konkurrensbegränsande samverkan hade haft på dels sökandens försäljning till sina dotterbolag, dels LGD:s och AUO:s försäljning till till dem närstående företag.

90 Tribunalen gör följande bedömning. I det angripna beslutet drog kommissionen inte slutsatsen att LGD, LG Electronics, Inc. (nedan kallat LGE), ett bolag bildat enligt koreansk rätt, och Koninklijke Philips Electronics NV (nedan kallat Philips), ett bolag bildat enligt nederländsk rätt, utgjorde ett enda företag i den mening som avses i den rättspraxis som anges ovan i punkterna 6 och 69. Kommissionen tillämpade på samma sätt inte detta begrepp på AUO eller BenQ Corp. (nedan kallat BenQ), ett bolag bildat enligt taiwanesisk rätt. LGD:s försäljning till LGE och Philips samt AUO:s försäljning till BenQ ansågs därför vara ”direkt EES-försäljning” och inte ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter”. Att sökandens försäljning behandlades annorlunda var motiverat på grund av att sökanden först överförde LCD som omfattades av kartellen till bolag inom samma företag som var

etablerade utanför EES, vilka därefter infogade dessa LCD i färdiga produkter som samma företag sålde till utomstående inom EES. Denna objektiva skillnad motiverar att sökandens försäljning förs till en annan kategori än den som tillämpades på LGD:s försäljning till LGE och Philips.

91 Eftersom sökandens invändning som sammanfattas ovan i punkt 89 kan tolkas så, att kommissionen klandras för att ha ansett att LGD, LGE och Philips respektive AUO och BenQ inte utgjorde ett enda företag, erinrar tribunalen om att en anmärkning avseende en ogiltighetsgrund inte kan upptas till sakprövning om det saknas ett berättigat intresse av att få saken prövad i denna del, när en ogiltigförklaring av den angripna rättsakten med stöd av nämnda grund inte kan medföra att sökanden vinner framgång, även om det antas att det finns fog för anmärkningen (domstolens dom av den 9 juni 2011 i mål C-401/09 P, Evropaïki Dynamiki mot ECB, REU 2011, s. I-4911, punkt 49, se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 15 mars 1973 i mål 37/72, Marcato mot kommissionen, REG 1973, s. 361, punkterna 2–8, och av den 21 september 2000 i mål C-46/98 P, EFMA mot rådet, REG 2000, s. I-7079, punkt 38).

92 Sökandens anmärkning kan inte prövas i sak. Även om det antas att kommissionen begick ett fel när den inte beaktade att LGD, LGE och Philips utgjorde ett enda företag, liksom beträffande AUO och BenQ, kan denna omständighet inte vara till gagn för sökanden. I motsats till vad sökanden har gjort gällande utvisar kommissionens påstådda fel, även om de skulle styrkas, inte att begreppet direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter är felaktigt i sin tur. Detta begrepp definieras nämligen oberoende av vilka fall begreppet har tillämpats på. Om kommissionen hade slagit fast att de ovannämnda företagsgrupperna utgjorde ett enda företag, skulle den bara ha behövt utesluta att överföringar inom samma företag av LCD som omfattades av kartellen skulle beaktas som ”direkt EES-försäljning”. Kommissionen skulle däremot ha kontrollerat vilka av de ovannämnda försäljningarna som uppfyllde villkoren för att anses utgöra ”direkt EES-försäljning genom bearbetade produkter”. Dessa villkor skulle då ha varit exakt desamma som dem som tillämpades på den del av sökandens försäljning som fördes till denna kategori.

93 Även om sökandens anmärkning som sammanfattas ovan i punkt 89 kunde prövas i sak, erinrar tribunalen om att enligt rättspraxis ska för det första principen om likabehandling tillämpas mot bakgrund av legalitetsprincipen, vilket innebär att ingen till sin egen förmån kan åberopa en lagstridig åtgärd som har gynnat någon annan. För det andra kan ett företag som genom sitt eget agerande har åsidosatt artikel 101.1 FEUF inte undgå sanktionsåtgärder på grund av att andra ekonomiska aktörer inte har ålagts böter när, såsom i förevarande mål, de fall som rör de sistnämnda aktörerna inte har underställts unionsdomstolens prövning (se förstainstansrättens dom av den 16 november 2006 i mål T-120/04, Peróxidos Orgánicos mot kommissionen, REG 2006, s. II-4441, punkt 77 och där angiven rättspraxis).

94 Även av dessa skäl kan sökanden inte dra nytta av att kommissionen eventuellt begick fel med avseende på huruvida LGD, LGE och Philips respektive AUO och BenQ utgjorde ett enda företag.

95 Beträffande den av sökanden åberopade omständigheten att kommissionen i meddelandet om invändningar ansåg att LGD, LGE och Philips utgjorde ett enda företag, följer det av rättspraxis att det ligger i sakens natur att meddelandet om invändningar är preliminärt och att kommissionen kan komma att ändra ståndpunkt när den senare fattar sitt beslut med hänsyn till parternas yttranden och andra konstateranden av de faktiska omständigheterna. Kommissionen måste nämligen beakta alla uppgifter som framkommit under det administrativa förfarandet antingen för att kunna dra tillbaka invändningar som visar sig vara dåligt underbyggda eller för att kunna sammanställa och komplettera sina faktiska och rättsliga argument till stöd för de invändningar som kvarstår. Ett meddelande om invändningar hindrar således inte på något sätt att kommissionen ändrar sin ståndpunkt till förmån för de berörda företagen (se domstolens dom av den 10 juli 2008 i mål C-413/06 P, Bertelsmann och Sony Corporation of America mot Impala, REG 2008, s. I-4951, punkt 63 och där angiven rättspraxis).

96 Härav följer att kommissionen inte är bunden att hålla fast vid den bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheterna som den gjort i meddelandet om invändningar. Kommissionen ska tvärtom grunda sitt slutliga beslut på en slutgiltig bedömning som grundar sig på resultaten av hela utredningen såsom dessa föreligger vid den tidpunkt då det administrativa förfarandet avslutas. Kommissionen är inte heller skyldig att förklara eventuella skillnader mellan den slutgiltiga bedömningen och den preliminära bedömningen i meddelandet om invändningar (se domen i det ovannämnda målet Bertelsmann och Sony Corporation of America mot Impala, punkterna 64 och 65 samt där angiven rättspraxis).

97 Kommissionen var därför inte skyldig att i det angripna beslutet förklara skälen till att den slutligen ansåg att LGD, LGE och Philips inte utgjorde ett enda företag.

98 Sökandens argument att kommissionen förde i huvudsak samma resonemang och åberopade i huvudsak samma bevisning med avseende på den interna försäljningen av LCD som omfattades av kartellen till företag och till företag som stod i ett särskilt förhållande till deltagarna är verkningslöst och kan inte godtas. Denna omständighet påverkar nämligen inte det förhållandet att det, för att motivera att kommissionen klassificerar försäljning i olika fall på olika sätt med avseende på beräkningen av böterna, är tillräckligt att ett enda företag föreligger eller inte föreligger i den mening som avses i den rättspraxis som tribunalen har erinrat om ovan i punkterna 6 och 69.

99 Av vad anförts följer att talan inte kan vinna bifall på den första grundens andra del. Talan kan därför inte bifallas på den första grunden.

2. *Den andra grunden: Huruvida kommissionen åsidosatte artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet när den slog fast att överträdelsen även omfattade LCD-TV*

100 I denna grund har sökanden i huvudsak bestritt att dess konkurrensbegränsande beteende beträffande LCD-TV och LCD-TI kan anses ha gett upphov till en enda och fortlöpande överträdelse. Sökanden har vidare klandrat kommissionen för att denna inte beaktade att de koreanska deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan som slogs fast i det angripna beslutet samrådde med de japanska leverantörerna av LCD-TV om dessa produkter.

Inledande synpunkter

101 Det ska inledningsvis erinras om att begreppet en enda överträdelse avser det fall då flera företag har deltagit i en överträdelse som består i ett fortlöpande beteende i avsikt att nå ett enda ekonomiskt mål som syftar till att snedvrida konkurrensen eller individuella överträdelser som är förenade genom samma syfte (samtliga delar har ett och samma ändamål) och samma aktörer (samma berörda företag, vilka är medvetna om att de eftersträvar ett gemensamt syfte) (se tribunalens dom av den 28 april 2010 i mål T-446/05, Amann & Söhne och Cousin Filterie mot kommissionen, REU 2010, s. II-1255, punkt 89 och där angiven rättspraxis).

102 Tribunalen erinrar härefter om att ett åsidosättande av artikel 101.1 FEUF kan ske inte bara genom ett enstaka handlande, utan även genom en serie handlanden eller genom ett fortlöpande beteende. Denna tolkning kan inte ifrågasättas med motiveringen att ett eller flera led i denna serie handlanden eller i detta fortlöpande beteende även i sig och helt isolerat kan utgöra ett åsidosättande av nämnda bestämmelse. När de olika handlandena ingår i en samlad plan på grund av deras identiska syfte som snedvrider konkurrensen inom den inre marknaden, får kommissionen tillskriva företag ansvar för dessa handlanden utifrån deltagandet i överträdelsen bedömd i dess helhet (se domen i det ovannämnda målet Amann & Söhne och Cousin Filterie mot kommissionen, punkt 90 och där angiven rättspraxis).

103 Det enda syfte som avses med den samlade plan som är kännetecknande för en enda och fortlöpande överträdelse kan inte fastställas med en allmän hänvisning till snedvridning av konkurrensen på den marknad som var föremål för överträdelsen, eftersom skadlig inverkan på konkurrensen, till sitt syfte eller verkan, utgör en omständighet av samma slag som alla beteenden som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF. En sådan definition av begreppet ett enda syfte skulle riskera att begreppet en enda och fortlöpande överträdelse förlorade en del av sin betydelse, eftersom det skulle leda till att flera beteenden som berör en ekonomisk sektor och som är förbjudna enligt artikel 101.1 FEUF systematiskt skulle kvalificeras som led i en enda överträdelse. För att fastställa huruvida olika handlanden utgör en enda och fortlöpande överträdelse, ska det således undersökas om det föreligger ett komplementärt samband i den meningen att var och en av åtgärderna syftar till att motverka en eller flera konsekvenser av en normalt fungerande konkurrens, och bidrar, genom ett samspel, till att åstadkomma samtliga de konkurrensbegränsande verkningar som eftersträvades av upphovsmännen inom ramen för en samlad plan med ett enda syfte. I detta hänseende ska samtliga omständigheter som kan läggas till grund för eller ifrågasätta detta samband beaktas, såsom under hur lång tid det tillämpats, innehållet (inbegripet de tillämpade metoderna) och, i samband härmed, syftet med de olika handlandena i fråga (se domen i det ovannämnda målet Amann & Söhne och Cousin Filterie mot kommissionen, punkt 92 och där angiven rättspraxis).

104 Sökandens argument ska prövas mot bakgrund av dessa principer. Tribunalen ska emellertid först erinra om vad kommissionen konstaterade i det angripna beslutet och om vad som är relevant i detta avseende.

Konstateranden i det angripna beslutet

105 Den överträdelse, för vilken kommissionen klandrade dem som det angripna beslutet riktade sig till, ligger i att dessa dels deltog i ”kristallmötena” då de fastställde minimipriser för de LCD som omfattades av kartellen, diskuterade prisprognoser för att undvika prissänkningar och samordnade prishöjningar och produktionsnivåer, dels deltog i bilaterala möten om det som behandlades under ”kristallmötena” (se ovan punkt 15).

106 Mer detaljerat ansåg kommissionen i det angripna beslutet, för det första, att kartelldeltagarna hade ingått en enda, komplex och fortlöpande kartell avseende LCD-TI och LCD-TV. Kommissionen ansåg att denna kartell bestod av ett antal konnexa och ömsesidigt beroende handlingar som varade under hela överträdelseperioden och som syftade till att höja och upprätthålla priserna för dessa LCD på global nivå och inom EES (skäl 283).

107 För det andra utgjorde fastställelsen av priser – som uppnåddes genom att priserna höjdes och genom att prisintervall, minimipriser och riktpriser fastställdes – och antagandet av en gemensam ståndpunkt och en framtida strategi avseende de parametrar som är avgörande för priserna – såsom produktion, kapacitet, transport och efterfrågan – tillsammans med ett övervakningssystem för att säkerställa att de ingångna överenskommelserna skulle iakttas, delar av en samlad plan som syftade till att kontrollera priserna för LCD-TI och LCD-TV på världsmarknaden, inklusive inom EES (skäl 284).

108 För det tredje anmärkte kommissionen att kännetecknen för överträdelsen samt dess verksamhetslinjer och organisation var desamma under hela överträdelseperioden. Arbetssättet för kartellen ändrades visserligen under tidens gång, vilket enligt det angripna beslutet måste anses normalt för en kartell med lång varaktighet, och deltagarna anpassade sig till ändrade omständigheter bland annat för att inte bli upptäckta. I det angripna beslutet anmärktes att inte ens den omständigheten att administrativ personal – och inte personal i ledande befattningar som tidigare – var närvarande vid mötena från och med maj 2005, hade medfört någon förändring av mötenas karaktär. Dessa fortsatte att avse prisfastställelse och kontroll av sådana parametrar som tillverkning av LCD som omfattades av kartellen (skäl 287).

109 Kommissionen medgav för det fjärde att de diskussioner som ägde rum under det första året som kartellen pågick koncentrerades på LCD-TI. Kommissionen angav att LCD-TV fördes in i dessa diskussioner från och med september 2002. Den märkte emellertid att allteftersom de övriga kartelldeltagarna började tillverka LCD-TV, så började de dela upplysningar därom med de övriga deltagarna. Kommissionen betonade dels att LCD-TV sedan dess systematiskt hade diskuterats under de möten då LCD-TI diskuterades, dels att deltagarna hade möjlighet att omfördela sin kapacitet mellan olika tillämpningar av de LCD som omfattades av kartellen för att påverka efterfrågan på och sålunda priset för dessa produkter. På denna grundval kom kommissionen till slutsatsen att samma företag, med avseende på LCD-TV, eftersträvade samma syfte och tillämpade samma arbetssätt inom ramen för samma samlade plan som i fråga om diskussionerna om LCD-TI, vilka hade ägt rum sedan år 2001 (skälen 288 och 289).

Bedömning av argument med bestridanden av vad som slogs fast i det angripna beslutet

110 Det framgår av flera av de handlingar som kommissionen samlat in att kartelldeltagarna hade möjlighet att omfördela sin produktionskapacitet mellan LCD-TI och LCD-TV för att påverka efterfrågan och på så sätt priset för dessa produkter.

111 I skäl 154 i det angripna beslutet citeras för det första anteckningar som fördes av en deltagare i ett ”kristallmöte” den 11 juni 2003, i vilket sökanden deltog. I dessa anteckningar återges en förklaring av [sekretesskydd] i följande ordalag:

”… [O]m de nuvarande kunderna på områdena monitorer och bärbara kompaktdatorer minskar sina beställningar kommer produktionskapaciteten att omplaceras för att i stället tillverka TV-apparater …”

112 Det framgår för det andra av ett e-postmeddelande om ”kristallmötet” den 9 juli 2003 (som nämns i skäl 155 i det angripna beslutet) att sökanden beslutade att fördela sin kapacitet att tillverka LCD mellan LCD-TV och LCD-TI med ledning av de förväntade vinstmarginalerna. I samma e-postmeddelande angavs att [sekretesskydd] skulle omfördela produktionskapaciteten från LCD-TI till LCD-TV. I ett protokoll som en av mötesdeltagarna upprättade anges för övrigt, vilket återges i skäl 156 i det angripna beslutet, att tillverkningen av monitorer var ett sätt för sökanden att fylla ut tillgänglig produktionskapacitet.

113 I ett internt e-postmeddelande från [sekretesskydd] angående protokollet från ”kristallmötet” den 5 februari 2004, som hölls hos sökanden, anges för det tredje att [sekretesskydd] omfördelade sin produktionskapacitet till bland annat LCD-TV.

114 För det fjärde hänvisade kommissionen i skäl 187 i det angripna beslutet till anteckningar som hade gjorts av en deltagare i ”kristallmötet” den 4 november 2004. I dessa nämndes diskussioner om omfördelning av produktionskapaciteten mellan olika tillämpningar av LCD som omfattades av kartellen för att påverka efterfrågan. Särskilt [sekretesskydd] bekräftade ”sin avsikt att påbörja tillverkningen av MEP 17” endast om efterfrågan på marknaden för TV-apparater [var] begränsad och om det inte [fanns] några alternativ”. Enligt dessa anteckningar hade sökandens utbud av vissa LCD-TV blivit otillräckligt, eftersom detta företag hade ställt om sin produktionskapacitet till andra LCD [sekretesskydd], det vill säga LCD-TI. Sökanden har bekräftat detta i sitt svar på en skriftlig fråga från tribunalen.

115 I skäl 192 i det angripna beslutet citerade kommissionen för det femte anteckningar avseende ”kristallmötet” den 7 januari 2005, i vilket sökanden deltog. Det framgår av dessa att en annan kartelldeltagare omfördelade sin produktionskapacitet från monitorer till bärbara datorer och TV-apparater.

116 För det sjätte angav kommissionen i skäl 220 i det angripna beslutet att, enligt en rapport från [sekretesskydd] om ”kristallmötet” den 4 november 2005, redovisade sökanden sina försäljningsvolymer och sin produktionskapacitet vid detta tillfälle. I den aktuella rapporten anges att sökanden under november 2005 använde nästan 100 procent av produktionskapaciteten i vissa av sina anläggningar för tillverkning av LCD-TV.

117 I skäl 223 i det angripna beslutet upplyste kommissionen för det sjunde om handlingar avseende ”kristallmötet” den 6 december 2005, i vilket sökanden deltog. I dessa handlingar anges att en av kartelldeltagarna omfördelade en del av sin produktionskapacitet till TV-apparater och bärbara datorer.

118 Av dessa omständigheter framgår att kartelldeltagarna – däribland även sökanden – kunde omfördela, och verkligen många gånger gjorde så, sin produktionskapacitet från LCD-TI till LCD-TV och omvänt för att försöka behålla priserna på olika produkter på de nivåer som överenskommits eller för att åtminstone hålla nere prissänkningar. Dessa omständigheter gör det därför möjligt att dra slutsatsen att det förelåg ett komplementärt samband i den mening som avses i rättspraxis (se ovan punkt 103) mellan de beslut som fattades och de upplysningar som utväxlades om de två slagen av LCD som omfattades av kartellen.

119 Sökanden har åberopat att informationsutbytet om LCD-TV mellan kartelldeltagarna var ytligt och sporadiskt. Tribunalen anmärker härvid att bevisningen i det angripna beslutet utvisar först och främst att mötesdeltagarna vid flera tillfällen kom överens om att behålla en oförändrad prisnivå för LCD-TV. Såsom angavs i skäl 154 i det angripna beslutet, utbyttes vid ”kristallmötet” den 11 juni 2003 upplysningar om bland annat prisstrategier (*price policies*) som en av kartelldeltagarna hade för avsikt att införa bland annat avseende LCD-TV. På samma sätt studerades tabeller över pristendenser för olika slags LCD som omfattades av kartellen under maj, juni och juli samma år. I en av tabellerna fanns uppgifter om LCD-TV. I skäl 165 i det angripna beslutet gjorde kommissionen gällande handlingar avseende ”kristallmötet” den 7 november 2003. Av dessa framgår att deltagarna satte upp målet att höja priserna för LCD för bärbara datorer och att behålla en oförändrad prisnivå för andra slag av LCD som omfattades av kartellen och uttryckligen för LCD-TV. I en bilaga till ett protokoll från det mötet anges tabeller med priser under år 2003 för många slag av LCD som omfattades av kartellen, bland annat LCD-TV. Andra exempel på att diskussionerna under kartellmötena rörde uppgifter om bland annat priser och produktionskapacitet för inte bara LCD-TI, utan även LCD-TV, ges i skälen 167, 171, 173, 174, 202 och 214 i det angripna beslutet samt i de handlingar i kommissionens akt till vilka det hänvisas i dessa skäl.

120 Även om det antas att kartelldeltagarna utväxlade fler eller känsligare upplysningar om LCD-TI än om LCD-TV, utvisar emellertid den bevisning som kommissionen samlat in att samtliga upplysningar utbyttes samtidigt, ofta i samma handlingar och i synnerhet i samma syfte. Att de upplysningar som sökanden tillhandahöll var känsliga och detaljerade framgår av skäl 202 i det angripna beslutet. I detta citerade kommissionen en handling om ”kristallmötet” den 5 maj 2005. Av denna handling framgår att priserna för sökandens del, med hänsyn till att kapaciteten var ansträngd, i maj hade höjts med mellan fem och tio amerikanska dollar (USD) för ett slag av LCD-TV, varefter priset uppgick till 230 USD.

121 I fråga om den av sökanden åberopade omständigheten att diskussionerna om LCD-TV enligt sökandens uppfattning framhävde en kontinuerlig tendens till prissänkning på dessa produkter, anmärker tribunalen att det i flera handlingar som kommissionen lade till grund för sin bedömning i det angripna beslutet angavs att kartelldeltagarna hade för avsikt att behålla oförändrade prisnivåer för LCD och att det på kort sikt inte var troligt att priserna skulle sänkas (se skälen 165, 167, 173 och 207 i det angripna beslutet). Även om det antas att diskussionerna inom kartellen ofta endast mynnade ut i beslut om att sänka priserna, innebar samordningen av beteenden inte desto mindre en snedvridning av konkurrensen, eftersom prissänkningarna gjordes på ett samordnat sätt och kunde ha blivit större

utan denna samordning. Möjligheterna att omfördela produktionskapaciteten var för övrigt föremål för diskussioner inom kartellen, vilket gjorde det möjligt för kartelldeltagarna att enligt en samlad plan samordnat reagera på prissänkningar på LCD-TV.

122 Sökanden har även åberopat att den personal som kartelldeltagarna sände till kartellmötena var specialiserad på LCD-TI och inte på LCD-TV. Tribunalen påpekar härvid att detta visserligen kan tolkas på så sätt att LCD-TI var viktigare för de berörda företagen, men det betyder inte därmed att LCD-TV bara diskuterades ytligt och sporadiskt. Såsom kommissionen har anmärkt utvisar denna omständighet att informationsutbytet avseende LCD-TV var uppsåtligt. Den personal som var närvarande vid mötena var nämligen tvungen att förbereda sig på detta ämnesområde som inte utgjorde en del av deras huvudsakliga verksamhetsområde.

123 Av vad anförts följer att informationsutbytet om LCD-TV omfattades av samma samlade plan som informationsutbytet om LCD-TI. Det utgjorde därmed en del av samma fortlöpande överträdelse.

124 Konstaterandet att det var fråga om en enda och fortlöpande överträdelse avseende både LCD-TI och LCD-TV, med anledning av vilken kommissionen hade rätt att ålägga ett samlat bötesbelopp, påverkas inte av sökandens övriga argument.

125 Det saknar relevans att kartelldeltagarna började diskutera uppgifter om LCD-TV efter ett första skede då kartellen endast avsåg LCD-TI. Eftersom det styrkts att det informationsutbyte som skedde och de beslut som fattades under kartellmötena om LCD-TV omfattades av samma samlade plan som den som avsåg LCD-TI, har det inte någon betydelse vid vilken tidpunkt denna utvidgning av kartellen ägde rum för var och en av deltagarna. Det ska betonas att kommissionen vid beräkningen av bötesbeloppet beaktade genomsnittet av det relevanta försäljningsvärdet under hela överträdelseperioden för var och en av dem till vilka det angripna beslutet riktade sig. Detta genomsnitt påverkades – för sökandens del gynnsamt – av att sökanden inte tillverkade LCD-TV i början av överträdelseperioden.

126 Att sökanden inte tillverkade LCD-TV när upplysningar om dessa började utbytas under ”kristallmötena” betyder för övrigt inte att sökanden, när detta bolag utvidgade sin verksamhet till LCD-TV, inte kunde dra nytta av de upplysningar som det förfogade över om priser och produktionskapacitet för de övriga kartelldeltagarna som hade varit verksamma inom denna sektor före sökanden. Det framgår härvid av rättspraxis att ett bolag kan hållas ansvarigt för ett samordnat förfarande även om deltagandet varit begränsat till att endast ta emot upplysningar om konkurrenternas framtida beteende (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 juli 2008 i mål T-54/03, Lafarge mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkterna 459 och 460 samt där angiven rättspraxis). Ett företag kan ha deltagit direkt endast i en del av de konkurrensbegränsande beteenden som utgör en enda och fortlöpande överträdelse, men haft kännedom om samtliga de konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller genomfördes av övriga kartelldeltagare i samma syfte, eller rimligen kunnat förutse dem och varit berett att godta den risk som detta innebar. Även i ett sådant fall har kommissionen rätt att hålla företaget ansvarigt för samtliga dessa beteenden och följaktligen för överträdelsen i dess helhet (domstolens dom av den 6 december 2012 i mål C-441/11 P, kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 43).

127 Under dessa förhållanden är det inte nödvändigt att pröva – det av sökanden bestridda – bevisvärdet av den handling på vilken kommissionen grundade sin bedömning att kartellens utvidgning till LCD-TV började i september 2002.

128 Det har för det andra liten betydelse att LCD-TI och LCD-TV kan ingå i olika marknader, vilket sökanden har gjort gällande. En enda överträdelse måste inte med nödvändighet avse samma produkt eller utbytbara produkter. Även andra kriterier är relevanta i detta avseende, såsom att förfarandena har identiska eller olika syften, huruvida det är samma företag som har deltagit, huruvida sättet för genomförande är identiskt, huruvida samma fysiska personer har varit inblandade för företagens

räkning och huruvida det geografiska tillämpningsområdet för de ifrågavarande förfarandena är identiskt (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 12 december 2012 i mål T-410/09, Almamet mot kommissionen, punkterna 172 och 174 och där angiven rättspraxis). Såsom framgår ovan av punkterna 110–127 är dessa kriterier uppfyllda i förevarande mål.

129 Enligt fast rättspraxis är det – vid tillämpningen av artikel 101.1 FEUF – för att kunna bedöma om ett avtal kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och om det har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen på den inre marknaden som den relevanta marknaden ska definieras. Kommissionen är följaktligen skyldig att avgränsa den relevanta marknaden i ett beslut enligt artikel 101.1 FEUF endast när det utan en sådan avgränsning inte är möjligt att avgöra huruvida avtalet, beslutet att upprätta en företagssammanslutning eller det samordnade förfarandet i fråga kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den inre marknaden (förstainstansrättens dom av den 25 oktober 2005 i mål T-38/02, Groupe Danone mot kommissionen, REG 2005, s. II-4407, punkt 99, och av den 6 december 2005 i mål T-48/02, Brouwerij Haacht mot kommissionen, REG 2005, s. II-5259, punkt 58, se även, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 16 februari 2006 i mål C-111/04 P, Adriatica di Navigazione mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkt 31).

130 I förevarande mål har sökanden inte bestritt att samverkan kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna och hade till syfte att begränsa eller snedvrida konkurrensen på den inre marknaden.

131 I rättspraxis har det vidare preciserats att den marknad som avses i ett beslut av kommissionen varigenom en överträdelse av artikel 101 FEUF fastställs, bestäms av avtalen och aktiviteterna inom den konkurrensbegränsande samverkan (se tribunalens dom av den 24 mars 2011 i mål T-384/06, IBP och International Building Products France mot kommissionen, REU 2011, s. II-1177, punkt 118 och där angiven rättspraxis). I förevarande fall var det, såsom kommissionen har anfört, kartelldeltagarna som medvetet inriktade sitt konkurrensbegränsande beteende på LCD-TI och LCD-TV samtidigt.

132 Tribunalen ska därefter pröva det argument som sökanden har hämtat ur förstainstansrättens dom av den 11 december 2003 i mål T-61/99, Adriatica di Navigazione mot kommissionen (REG 2003, s. II-5349), punkt 36. Därigenom har sökanden gjort gällande att kommissionens definition av de relevanta marknaderna var otillräcklig och att kommissionen därför inte förstod den exakta arten och omfattningen av den överträdelse som fastställdes i det angripna beslutet.

133 I punkt 30 i domen i det ovannämnda målet Adriatica di Navigazione mot kommissionen anmärkte förstainstansrätten visserligen att invändningarna mot kommissionens definition av den relevanta marknaden kan åsyfta andra rekvisit i artikel 101.1 FEUF än begränsning av konkurrensen på den inre marknaden och påverkan av handeln mellan medlemsstaterna, såsom omfattningen av den aktuella samverkan, dess unika eller övergripande karaktär och i vilken omfattning varje berört företag deltagit. I punkterna 31 och 32 i denna dom betonade förstainstansrätten att ett beslut i vilket kommissionen slår fast att ett företag har varit delaktigt i en samverkan kan ha följdverkningar för förhållandena mellan dem som beslutet riktar sig till och tredje man. Det är därför önskvärt att kommissionen – när den antar ett beslut i vilket den slår fast att ett företag har varit delaktigt i en komplex, kollektiv och oavbruten överträdelse – utöver kontrollen av att de särskilda villkoren för att tillämpa artikel 101.1 FEUF är uppfyllda, beaktar att även om var och en av dem som beslutet riktar sig till ska göras personligt ansvarig för överträdelsen, så ska de ansvara endast för sin fastslagna delaktighet i de kollektiva förfaranden mot vilka sanktionsåtgärder vidtagits och som avgränsats korrekt.

134 Sökandens argument kan emellertid inte godtas ens mot bakgrund av denna rättspraxis. Det framgår nämligen av punkterna 110–127 ovan att kommissionen ansåg att sökanden var ansvarig endast för den överträdelse som tog sitt uttryck i deltagande i ”kristallmötena” och i de bilaterala mötena i samband med dessa, vilka hade till syfte att samordna priser och produktionskapacitet för LCD-TI och LCD-TV. Det förhållandet att kommissionen inte närmare definierade vilka marknader som berördes

av den konkurrensbegränsande samverkan innebar därför inte att sökanden utsattes för de risker som nämns ovan i punkt 133 och som förstainstansrätten angav i domen i det ovannämnda målet Adriatica di Navigazione mot kommissionen.

Huruvida kommissionen underlät att beakta kontakterna med de japanska leverantörerna

135 Sökanden har klandrat kommissionen för att denna inte beaktade att de koreanska deltagarna i den fastslagna överträdelsen samordnade sina förfaranden med de japanska leverantörerna av LCD-TV. Dessa och de koreanska deltagarna är de största aktörerna på denna marknad, där sökanden spelar en mindre roll. Enligt sökanden bestod den verkliga överträdelse som kommissionen borde ha ingripit mot i fråga om LCD i att de största aktörerna på marknaden samordnade sina förfaranden. Kommissionen åsidosatte därför motiveringsskyldigheten, principen om likabehandling och proportionalitetsprincipen.

Inledande synpunkter

136 Tribunalen erinrar om att kommissionen enligt rättspraxis avseende begreppet en enda och fortlöpande överträdelse visserligen har möjlighet att genom ett enda förfarande och ett enda beslut samtidigt ingripa mot flera ageranden som den hade kunnat ingripa mot var för sig. Denna rättspraxis innebär emellertid inte att kommissionen är skyldig att förfara på det sättet. Även om det kan antas att den påstådda samordningen mellan de japanska leverantörerna av LCD-TV och de koreanska deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan som avses i det angripna beslutet utgör en överträdelse av artikel 101 FEUF och att denna överträdelse är en del av den enda och fortlöpande överträdelse som fastställdes i det angripna beslutet, hade kommissionen inte varit tvungen att ingripa mot samtliga dessa beteenden samtidigt.

137 Kommissionen har nämligen ett utrymme för skönsmässig bedömning i fråga om räckvidden av de förfaranden som den inleder. Enligt rättspraxis kan den härvid inte vara skyldig att fastställa och vidta sanktionsåtgärder mot samtliga konkurrensbegränsande beteenden, och unionsdomstolarna kan inte – om så enbart i syfte att sätta ned böterna – slå fast att kommissionen, mot bakgrund av de bevis den har haft tillgång till, borde ha funnit att ett visst företag begått en överträdelse under en viss tidsperiod (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen, punkterna 369 och 370).

138 En domstolsprövning kan göras av hur kommissionen har utnyttjat sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Det framgår emellertid av rättspraxis att kommissionens val kan anses utgöra maktmissbruk endast om det skulle visa sig att den utan sakliga skäl har inlett två separata förfaranden avseende en enda omständighet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 29 juni 2010 i mål C-441/07 P, kommissionen mot Alrosa, REU 2010, s. I-5949, punkt 89).

139 I förevarande mål ansåg kommissionen att den inte, eller ännu inte, förfogade över tillräckliga bevis mot de japanska leverantörerna. Den valde därför att inte ingripa mot dessa på samma gång som den ingrep mot sökanden och andra bolag som det angripna beslutet riktades till. Såsom konstaterats ovan (punkterna 110–134), hade kommissionen däremot många bevis för att dessa hade begått en överträdelse med avseende på både LCD-TI och LCD-TV. Denna omständighet utgör emellertid sakliga skäl som motiverar kommissionens val. I det förfarande som har inletts mot de japanska leverantörerna måste kommissionen emellertid iaktta bland annat principen *ne bis in idem* med avseende på sökanden.

Huruvida motiveringsskyldigheten åsidosattes

140 Sökanden har hävdat att kommissionen i det angripna beslutet borde ha förklarat varför den inte inbegrep de japanska leverantörerna av LCD-TV i det förfarande som mynnade ut i att det angripna beslutet antogs.

141 Tribunalen gör i denna del följande bedömning. Kommissionen var inte skyldig att i det angripna beslutet ange varför den i detta förfarande inte ingrep mot de japanska leverantörerna. Enligt rättspraxis innefattar skyldigheten att motivera en rättsakt nämligen inte en skyldighet för den institution som upprättat denna att motivera varför institutionen inte riktat liknande rättsakter till utomstående parter (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 juli 2004 i de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, JFE Engineering m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. II-2501, punkt 414, och av den 4 juli 2006 i mål T-304/02, Hoek Loos mot kommissionen, REG 2006, s. II-1887, punkt 63).

Huruvida principen om likabehandling åsidosattes

142 Enligt den rättspraxis som tribunalen erinrat om ovan i punkt 93 kan ett företag som genom sitt eget agerande har åsidosatt artikel 101.1 FEUF inte undgå sanktionsåtgärder på grund av att andra ekonomiska aktörer inte har ålagts böter, när, såsom i förevarande mål, de fall som rör de sistnämnda aktörerna inte har underställts unionsdomstolens prövning. Kommissionen får visserligen inte göra någon diskriminerande åtskillnad mellan företag som har deltagit i en och samma konkurrensbegränsande samverkan. Den överträdelse som sökanden klandras för ligger emellertid i den samordning – mellan de taiwanesiska och koreanska leverantörerna av de LCD som omfattades av kartellen – som ägde rum under ”kristallmötena” och de bilaterala mötena i samband med dessa. Eftersom de japanska leverantörerna inte deltog i denna samordning, föreligger inte några olikheter i behandlingen i det angripna beslutet i detta avseende.

143 Sökanden har vidare hävdat att de enda viktiga diskussionerna om LCD-TV var de diskussioner som fördes med de japanska leverantörerna, men att sökanden inte deltog i dessa diskussioner. Det är härvid tillräckligt att erinra om att kommissionen har förebringat tillräcklig bevisning för att styrka att de som det angripna beslutet riktade sig till samordnade sitt agerande i en samlad plan avseende både LCD-TI och LCD-TV (se ovan punkterna 105–134). Denna samordning är en överträdelse som kommissionen hade rätt att ingripa mot, oberoende av huruvida andra överträdelser i fråga om LCD-TV kan ha begåtts av vissa av de personer som det angripna beslutet riktade sig till, utöver sökanden.

144 Till svar på det argument som sökanden har försökt att hämta ur kommissionens beslutspraxis, och särskilt kommissionens beslut K(2008) 5955 slutlig av den 15 oktober 2008 avseende ett förfarande enligt artikel 81 [EG] (ärende COMP/39.188 – Bananer) (nedan kallat bananbeslutet), erinrar tribunalen om att kommissionens beslutspraxis enligt fast rättspraxis inte kan utgöra den rättsliga ramen för åläggande av böter på konkurrensområdet. Av fast rättspraxis framgår även att beslut i andra ärenden enbart är vägledande vid fastställande av huruvida diskriminering förekommit, eftersom det är föga troligt att omständigheterna i dessa ärenden, såsom marknader, produkter, företag och aktuella perioder, är identiska (se förstainstansrättens dom av den 8 oktober 2008 i mål T-73/04, Carbone-Lorraine mot kommissionen, REG 2008, s. II-2661, punkt 92 och där angiven rättspraxis).

145 För att understryka skillnaderna mellan omständigheterna i bananbeslutet och omständigheterna i förevarande mål, ska det noteras att böterna för en av deltagarna i den överträdelse som var i fråga i bananbeslutet sattes ned med 10 procent på grund av förmildrande omständigheter. Det framgick nämligen inte av handlingarna i ärendet att denne haft kännedom om vissa aspekter av överträdelsen som deltagaren inte varit direkt delaktig i, och inte heller att deltagaren rimligen kunde förutse dessa (se skälen 465 och 466 i bananbeslutet).

146 I förevarande mål finns det emellertid inte några jämförbara omständigheter, eftersom sökanden – som var delaktig i samtliga aspekter av den överträdelse som fastställdes i det angripna beslutet – har uppgett sig inte ha deltagit i en överträdelse i vilken andra företag varit inblandade.

147 I likhet med vad kommissionen har anfört anser tribunalen att även om det antogs att de bilaterala kontakterna mellan de koreanska och japanska leverantörerna av LCD-TV utgjorde en enda och fortlöpande överträdelse tillsammans med den överträdelse som fastställdes i det angripna beslutet och att sökanden inte hade kännedom om att dessa bilaterala kontakter förelåg, skulle detta inte innebära att det inte fanns någon grund för anmärkningarna mot sökanden på grund av att dennes deltagande i den överträdelse som slogs fast i det angripna beslutet. Det skulle inte heller innebära att de böter som sökanden ålagts skulle sättas ned. Det finns nämligen inte något stöd för att de böter som skulle ha ålagts i fråga om en mer vidsträckt kartell som inbegrep de japanska leverantörerna, i slutändan skulle ha varit lägre för sökanden. Den eventuella nedsättning som kommissionen möjligen kunde ha beviljat sökanden på grund av förmildrande omständigheter skulle ha kunnat uppvägas eller överskridas av den ökning som skulle följa av att högre procentsatser skulle tillämpas med anledning av överträdelsens allvar och ”importtullen”.

Huruvida proportionalitetsprincipen åsidosattes

148 Sökanden har hävdat att proportionalitetsprincipen åsidosattes, eftersom kommissionen inte beaktade att de konkurrensbegränsande beteendena var mindre allvarliga avseende LCD-TV än avseende LCD-TI.

149 Tribunalen gör i denna del följande bedömning. Kommissionen gjorde rätt när den kom fram till att det var fråga om en enda och fortlöpande överträdelse. Det framgår av rättspraxis att kommissionen inte är skyldig att göra en separat bedömning av varje beståndsdel i en enda överträdelse. Detta gäller i synnerhet då det förekommer en samlad strategi som alla kartelldeltagare har genomfört (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Carbone-Lorraine mot kommissionen, punkt 49).

150 Vad för det andra närmare beträffar frågan huruvida de multiplikationsfaktorer som kommissionen använde med avseende på överträdelsens allvar och ”importtullen” (se ovan punkt 24) var proportionerliga, erinrar tribunalen om följande. Det följer av 2006 års riktlinjer, och av den rättspraxis som dessa bygger på, att överträdelsens allvar i ett första skede bedöms i förhållande till faktorer som har att göra med själva överträdelsen, som dess art, alla de berörda parternas samlade marknadsandelar, överträdelsens geografiska utsträckning och frågan huruvida den genomförts eller inte. Denna bedömning justeras i ett andra skede på grund av försvårande eller förmildrande omständigheter som är specifika för vart och ett av de företag som har deltagit i överträdelsen (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 25 oktober 2011 i mål T-348/08, Aragonesas Industrias y Energía mot kommissionen, REU 2011, s. II-7583, punkt 264 och där angiven rättspraxis).

151 Det ovannämnda första skedet syftar till att fastställa grundbeloppet för de böter som ska åläggas varje berört företag. Detta görs genom att det på försäljningsvärdet av de aktuella varorna eller tjänsterna på vart och ett av företagens relevanta geografiska marknad tillämpas en första multiplikationsfaktor som återspeglar överträdelsens allvar och en andra multiplikationsfaktor som syftar till att avskräcka dem från att på nytt börja sådana rättsstridiga beteenden. Var och en av dessa två multiplikationsfaktorer fastställs på grundval av faktorer som återspeglar kännetecknen för överträdelsen i dess helhet, det vill säga i det att den förenar samtliga konkurrensbegränsande beteenden hos alla deltagarna (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Aragonesas Industrias y Energía mot kommissionen, punkt 265).

152 Även om det antas att de konkurrensbegränsande beteendena var mindre allvarliga avseende LCD-TV än avseende LCD-TI, hade kommissionen således rätt att fastställa den multiplikationsfaktor som avsåg överträdelsens allvar och den multiplikationsfaktor som avsåg ”importtullen”, med beaktande av den samlade plan som avsågs med den enda och fortlöpande överträdelse till vilken samtliga dessa beteenden hörde.

153 Beträffande den omständigheten att kommissionen tillämpade lägre procentsatser i bananbeslutet än i det angripna beslutet och att den beviljade en hög nedsättning på grund av förmildrande omständigheter, är det tillräckligt att hänvisa till den rättspraxis som anges ovan i punkt 144 och att ange att kommissionen i bananbeslutet beviljade en nedsättning med beaktande av den särskilda situation som hade uppkommit bland annat på grund av de bestämmelser som var tillämpliga på bananhandeln (se skäl 460 i bananbeslutet och hänvisningen i detta samt skäl 467 däri).

154 Av det anförda följer att talan inte ska bifallas på den andra grunden.

3. *Den tredje grunden: Det relevanta försäljningsvärde som kommissionen beaktade i fråga om sökanden inbegrep felaktigt annan försäljning än försäljning av de LCD som omfattades av kartellen*

155 Sökanden har åberopat den tredje grunden till stöd för sitt yrkande om att tribunalen ska ändra det bötesbelopp som sökanden ålades i det angripna beslutet. Denna grund avser i huvudsak att bötesbeloppet beräknades på grundval av ett försäljningsvärde som var felaktigt, på grund av att sökanden av misstag hade räknat in försäljning av andra slags LCD än de som avsågs i det angripna beslutet.

156 Tribunalen erinrar om att lagenlighetsprövningen av kommissionsbeslut kompletteras med den obegränsade behörighet som unionsdomstolen har tillerkänts genom artikel 31 i förordning nr 1/2003, enligt vad som anges i artikel 261 FEUF. Förutom att pröva sanktionsåtgärdens lagenlighet är unionsdomstolen därmed behörig att ersätta kommissionens bedömning med sin egen och, följaktligen, att undanröja, sätta ned eller höja de böter eller viten som ålagts.

157 Tribunalen ska följaktligen, med stöd av sin obegränsade behörighet, pröva huruvida sökandena ålagts ett bötesbelopp som – vid den tidpunkt då tribunalen beslutar dom – på ett riktigt sätt speglar hur allvarlig den aktuella överträdelsen var (se tribunalens dom av den 27 september 2012 i mål T-343/06, Shell Petroleum m.fl. mot kommissionen, punkt 117 och där angiven rättspraxis).

158 Det är i förevarande mål ostridigt mellan parterna att grundbeloppet för de böter som ålades sökanden uppgick, på grund av sökandens misstag, till 301 684 468 euro före avrundning, och att den del som berodde på misstaget uppgick till 13 246 618 euro. Parterna är däremot oense om hur dessa belopp ska avrundas.

159 Sökanden har i ansökan yrkat att 13 250 000 euro ska dras av från de böter som sökanden ålades i det angripna beslutet, nämligen 300 000 000 euro. Det nya beloppet ska därmed uppgå till 286 750 000 euro.

160 I svaromålet har kommissionen förklarat att den med avseende på alla dem till vilka det angripna beslutet riktade sig avrundade grundbeloppet nedåt fram till de två första siffrorna, utom i de fall då en sådan sänkning skulle utgöra mer än 2 procent av beloppet före avrundning. I dessa fall avrundade kommissionen beloppet fram till de tre första siffrorna.

161 I det angripna beslutet avrundades sökandens belopp fram till de två första siffrorna. Grundbeloppet utan avrundning uppgick nämligen till 301 684 468 euro och det avrundade beloppet uppgick, såsom framgår av tabell 6 i det angripna beslutet, till 300 000 000 euro.

162 Enligt kommissionen är den beräkning som sökanden har förordat felaktig, eftersom beloppet rundas av två gånger, nämligen dels vid den avrundning som kommissionen gjorde på grundbeloppet i det angripna beslutet, dels vid en avrundning som innebär att det belopp som ska dras av på grund av att försäljningen av andra produkter än de LCD som omfattades av kartellen ska undantas ändras från 13 246 618 till 13 250 000 euro.

163 Såsom kommissionen har anmärkt leder däremot den metod som användes i det angripna beslutet till att det grundbelopp som är resultatet av det korrigerade försäljningsvärdet, det vill säga 288 437 850 euro, avrundas till 288 000 000 euro. En avrundning fram till de två första siffrorna skulle nämligen medföra en minskning med 8 437 850 euro, det vill säga mer än 2 procent (2,9 procent) av grundbeloppet utan avrundning.

164 I repliken har sökanden gjort gällande att det förhållandet att det nya bötesbeloppet avrundas fram till de tre första siffrorna, i stället för fram till de två första siffrorna, medför att sökanden är den av dem till vilka det angripna beslutet riktade sig som gynnas minst av avrundningen. Sökanden har därför begärt en större nedsättning.

165 Tribunalen finner att det visserligen ankommer på tribunalen att bedöma omständigheterna i målet för att fastställa bötesbeloppet. Emellertid får tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet vid fastställelse av böter inte medföra diskriminering mellan de företag som har deltagit i en samverkan som strider mot artikel 101.1 FEUF (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 80).

166 I det angripna beslutet använde kommissionen den avrundningsmetod som beskrivs ovan i punkt 160 på samtliga kartelldeltagare. Denna metod är objektiv och ger samtliga deltagare möjlighet till en nedsättning, vilken är begränsad till 2 procent. I vissa fall blir nedsättningen visserligen större än i andra och den procentuella nedsättningen skulle bli minst för sökanden om tribunalen skulle använda samma metod. Alla avrundningsmetoder innehåller emellertid jämkningar som varierar för varje företag och som ger upphov till större eller mindre nedsättning. Den metod som kommissionen valde gynnar, visserligen i olika mån, alla dem till vilka det angripna beslutet riktade sig och jämkningen begränsades till 2 procent. Det är därför lämpligt att använda denna metod för att undvika olikheter i behandlingen (se, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 17 maj 2011 i mål T-299/08, Elf Aquitaine mot kommissionen, REU 2011, s. II-2149, punkterna 307 och 308).

167 Det ska dock erinras om att kommissionen – för att se till att den ändamålsenliga verkan av artikel 18.2 och 18.3 i förordning nr 1/2003 inte går förlorad – har rätt att förplikta ett företag att lämna alla nödvändiga upplysningar om de faktiska omständigheter som det kan känna till och vid behov sända kommissionen handlingar som det innehar rörande dessa. Det enda villkoret är att kommissionen inte ålägger företaget att tillhandahålla svar genom vilka företaget tvingas erkänna förekomsten av en överträdelse som det ankommer på kommissionen att bevisa (domstolens dom av den 18 oktober 1989 i mål 374/87, Orkem mot kommissionen, REG 1989, s. 3283, punkterna 34 och 35; svensk specialutgåva, område 10, s. 217). Ett företag som har fått en begäran om upplysningar från kommissionen enligt artikel 18 i förordning nr 1/2003 är således skyldigt att samarbeta aktivt och det kan åläggas specifika böter – enligt artikel 23.1 i den förordningen – på upp till 1 procent av företagets sammanlagda omsättning, om det uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter (domen i det ovannämnda målet Shell Petroleum m.fl. mot kommissionen, punkt 118).

168 Härav följer att tribunalen, vid utövandet av sin obegränsade behörighet, i förekommande fall kan beakta att ett företag har brustit i sitt samarbete och följaktligen höja det bötesbelopp som påförts för åsidosättande av artiklarna 101 FEUF eller 102 FEUF, förutsatt att företaget inte redan har ålagts specifika böter för just detta agerande enligt artikel 23.1 i förordning nr 1/2003 (domen i det ovannämnda målet Shell Petroleum m.fl. mot kommissionen, punkt 118).

169 Så skulle exempelvis kunna vara fallet om ett företag, i sitt svar på kommissionens begäran om upplysningar, uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåtit att under det administrativa förfarandet lämna uppgifter som är avgörande för att fastställa bötesbeloppet och som företaget hade, eller kunde ha haft, tillgång till när det angripna beslutet antogs. Även om tribunalen i ett sådant fall inte är förhindrad att beakta sådana uppgifter, riskerar det företag som inte åberopar uppgifterna förrän vid domstolsförfarandet – och således äventyrar det administrativa förfarandets ändamål och förlopp – icke desto mindre att tribunalen tar hänsyn till denna omständighet när den fastställer vilket bötesbelopp som är lämpligt (domen i det ovannämnda målet Shell Petroleum m.fl. mot kommissionen, punkt 119).

170 I förevarande mål har sökandebolaget medgett att det begick misstag när det lämnade kommissionen upplysningar som var nödvändiga för beräkningen av det relevanta försäljningsvärdet. Försäljning av andra produkter än de LCD som omfattades av kartellen togs nämligen också med. Kommissionen har bekräftat att dessa produkter inte borde ha ingått i beräkningen.

171 Det framgår dessutom av handlingarna i målet att dessa misstag berodde på att sökanden inte hade preciserat de särskilda kännetecknen hos vissa LCD för det företag som hade utsetts att beräkna de uppgifter som skulle meddelas kommissionen.

172 Tribunalen anser att denna omständighet inte innebär att sökanden har brustit i sin skyldighet att samarbeta enligt artikel 18 i förordning nr 1/2003 i sådan omfattning att det ska beaktas när bötesbeloppet fastställs. Sökanden försökte nämligen inte att vilseleda kommissionen och angav inte heller bruttobelopp – utifrån vilka kommissionen borde ha beräknat det relevanta försäljningsvärdet – utan att samtidigt ange nödvändiga upplysningar för att räkna fram nettobeloppen. Sökanden använde sig av externa specialiserade konsulter för att kunna lämna kommissionen de nödvändiga uppgifterna, men underlät att för konsulterna förklara de skillnader som föreligger mellan olika typer av LCD. Tribunalen finner härvid att sökanden uppenbarligen inte hade något intresse av att kommissionen skulle få felaktiga uppgifter som inbegrep försäljning av andra produkter än de LCD som omfattades av kartellen. Dessa felaktigheter kunde nämligen bara vara till förfång för sökanden, genom att kommissionen skulle komma att ålägga ett högre bötesbelopp.

173 Med hänsyn till omständigheterna i målet är det således skäligt att sökandens bötesbelopp beräknas på grundval av det korrigerade försäljningsvärdet och att samma metod tillämpas som kommissionen använde i det angripna beslutet, även avseende avrundningen. Det på så sätt fastställda beloppet uppgår till 288 000 000 euro (se ovan punkt 163).

174 Med beaktande av vad ovan anförts ska bötesbeloppet sättas ned till 288 000 000 euro. Talan i övrigt ska lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

175 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 87.3 första stycket i rättegångsreglerna kan tribunalen emellertid besluta att kostnaderna ska delas om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter.

176 I förevarande mål har kommissionen tappat målet endast i den mån att den tog med försäljningen av andra produkter än de LCD som omfattades av kartellen i det relevanta försäljningsvärdet vid beräkningen av grundbeloppet för sökandens böter. Detta misstag berodde emellertid enbart på vårdslöshet från sökandens sida, eftersom denne lämnade kommissionen felaktiga uppgifter. Talan har däremot inte bifallits på någon av de övriga grunder som sökanden har åberopat. I denna situation är det med hänsyn till omständigheterna i målet skäligt att sökanden förpliktas att ersätta

rättegångskostnaderna i enlighet med kommissionens yrkande (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 27 september 2006 i mål T-322/01, Roquette Frères mot kommissionen, REG 2006, s. II-3137, punkterna 338 och 339).

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (sjätte avdelningen)

följande:

1) De böter som ålades InnoLux Corp., tidigare Chimei InnoLux Corp., enligt artikel 2 i kommissionens beslut K(2010) 8761 slutlig av den 8 december 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.309 – LCD) fastställs till 288 000 000 euro.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) InnoLux ska ersätta rättegångskostnaderna.

Kanninen Berardis Wetter

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 februari 2014.

Underskrifter